

Oponentský posudek diplomové práce:

Eva Valchářová, *Vývoj cestovního ruchu na Kubě ve 20. a 21. století* (Středisko ibero-amerických studií FF UK, 2011, vedoucí práce prof. Josef Opatrný, CSc.; 129 s. rkp.)

Ve své diplomové práci se Eva Valchářová zabývala fenoménem cestovního ruchu na Kubě v 19. a 20. století. Volbu tématu je třeba pochválit. Jak autorka hned na úvod správně konstatuje, „cestovní ruch patří k významným odvětvím světové ekonomiky“ (s. 8). Problematika pohybu osob, financí a zkušeností v rámci mezinárodního cestovního ruchu je v současnosti v rámci evropské historiografie velmi atraktivní – a také na úrovni studentských prací, o čemž svědčí několik prací na podobné téma, které byly v posledních letech předloženy ve Středisku ibero-amerických studií. Bohužel, a toto je velmi důležitá výtká, diplomatka již existující texty nevyužila a nenavázala na ně.

I zpracování tématu v této diplomové práci je velmi problematické. Především zcela postrádám jednoznačně zformulovaný cíl, metody práce, analýzu použitých zdrojů i vysvětlení, proč si vlastně autorka toto téma zvolila. Logicky lze předpokládat, že v případě Kuby není klíčový samotný cestovní ruch, ale jeho úloha v momentální složité politické situaci státu – kubánská turistika daleko přesahuje pouhou roli hospodářského odvětví, slouží k pozitivní propagaci režimu, ale pro řadové Kubánce zároveň „okno do světa“ a možnost kontaktu s cizími kulturami a myšlenkami. Nic z toho se ale od Valchářové nedovíme; zato v úvodu jako jeden ze záměrů práce udává snahu „poukázat na přírodní, historické a jiné krásy ostrova“. (s. 9) Diplomová práce má však být analýzou, vlastním badatelským přínosem, nikoli turistickým průvodcem, navíc založeným na informacích z druhé ruky.

Práce je řazena v zásadě chronologicky, autorka se očividně snažila shrnout základní fakta o vývoji turistického ruchu na ostrově, nicméně linii výkladu nedokázala dodržet. Ostré přechody z jednoho časového období do druhého a zase zpět značně ztěžují četbu a pochopení textu. (Kapitola „počátky cestovního ruchu na Kubě“, s. 10-12, zahrnuje období let 1875-1990, za ní následuje kapitola „Podoby Kuby v turistických průvodcích z 19. století“, která ovšem začíná první plavbou Kryštofa Kolumba. Takto bychom mohli pokračovat dále.) Různorodé prameny, které autorka využívala – pro 19. století cestopisy, pro století dvacáté oficiální statistiky či materiály kubánského ministerstva cestovního ruchu – nedokázala sjednotit, neboť práci chybí základní myšlenka či otázka, kterou by autorka pramenům kladla. Výsledkem je tak změť fakt vypsanych z pramenů a vytržených z kontextu, jejichž výpovědní hodnota je vzhledem k absenci kritického zhodnocení minimální. (Kdo byli autoři citovaných

cestopisů? Za jakým účelem Kubu navštívili, pokud vůbec? Kdo byli potenciální autoři jejich textů? To se z textu nedovíme, stejně jako to, nakolik hodnověrné jsou údaje uvedené na webových stránkách kubánských hotelů.) Nemluvě už o mnoha omylech a zjednodušeníh, způsobených autorčinou nedostatečnou orientací v širším kontextu kubánských/karibských dějin.

Pohled do seznamu literatury ukazuje, že autorka zaměňuje primární literaturu (tedy prameny) a sekundární literaturu (práce historiků) a naprosto nediferencuje mezi odbornou a popularizační literaturou – přisuzuje oběma typům stejnou informační hodnotu. Také citace z webových stránek jsou sice identifikované datem posledního přístupu a adresou, ale nejsou nijak hierarchizovány. Reklamnímu textu je přisouzena stejná výpovědní hodnota jako elektronické encyklopedii. A konečně četbu ztěžuje nepřilíš kultivovaný jazyk a všudypřítomné pravopisné chyby.

Vzhledem k těmto nedostatkům práci nedoporučuji k obhajobě a navrhuji její přepracování.

Praha, 25. ledna 2011

Doc. Markéta Křížová, Ph.D.

Středisko ibero-amerických studií FF UK